

Portret tedna

Anthony Tomazič

Foto Jure Eržen

Finančnik, ki oživlja ljubljanski Nebotičnik

Jožica Grgič

Terasa kavarne ljubljanskega Nebotičnika v predzadnjem, dvanajstem nadstropju, velika 165 kvadratnih metrov, je bila v sredo že ob desetih dopoldne napol zasedena. Ljudje so odobravojoče komentirali vnovično odprtje lokala, občudovali razgled na Ljubljano, ocenjevali obnovo prostorov in jih primerjali s starimi in nekaterim je, ko so se spustili nadstropje nižje, kjer je dnevni in nočni bar, spomin segel desetletja nazaj, ko so se tja hodili naslajat nad striptizetami.

Starejši gostje so nostalgичno očarani, a lastnik zgornjih štirih nadstropij in pol Nebotičnika Anthony Tomazič nima z nostalgичnimi čustvi nič opraviti, kajti na to poslopje ga ne vežejo spomini. V Avstraliji, kjer je preživel štiri desetletja življenja, ni nič vedel o legendarni preteklosti tega slovenskega arhitekturnega in gradbenega ponosa, ki ima status kulturnega spomenika državnega pomena. V tistem delu, ki je bil od leta 2003 naprodaj in je določen za gostinsko dejavnost, je videl poslovni potencial, in to je bil razlog, zaradi katerega ga je leta 2007 kupil od Kapitalske družbe. Ko je to sredo ob desetih prihitel na teraso, s pogledom zaobjel

V Avstraliji, kjer je preživel štiri desetletja svojega življenja, ima **finančno podjetje**, ki mu gre dobro tudi med krizo. Ima **slovensko in avstralsko državljanstvo** in v zadnjem času živi izmenično v obeh državah.

Nikoli si ni mislil, da se bo ukvarjal z gostinsko dejavnostjo, a z naložbami v Sloveniji je postal **gostinec**.

goste, nam razkazal v nižjih nadstropjih še bar, restavracijo in kuhinjo, kjer je vrvelo raznih mojstrov, kajti tudi spodnji prostori so tik pred odprtjem, se ni trudil skriti ponosa, da je lastnik tako lepo restavriranih prostorov v kulturni stavbi na elitni lokaciji, ki je bila leta 1933, ko je bila zgrajena, z dobrimi 70 v nebo segajočimi metri prvakinja v višini na Balkanu in srednji Evropi. Ponašala se je s tehnološko inovativnostjo, kot arhitekturna in gradbena mojstrovina pa se še vedno več kot uspešno kosa s časom.

Nebotičnik, narejen po vzoru newyorških stolpnic, naj bi s poslovnimi prostori, stanovanji in gostinskimi lokali naložbeniku Pokojninskemu zavodu prinašal dobiček, a ga pravzaprav ni, ker so bile najemnine za takratno plačilno zmogljivost previsoke in gradnja predraga. Gostinski del Nebotičnika tudi kasneje ni deloval bleščeče, od leta 1999 pa je bil zaprt. A zdajšnji lastnik zgornjih nadstropij se niti najmanj ne boji, da se je podal v tvegano naložbo. Zanj je bilo tveganje, dokler močno načetih prostorov niso restavrirali, kajti pri obnovi so bili ves čas v pesti zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki je kajpak trdovratno vztrajal pri posnemanju izvirnika in se delal gluhega celo pri argumentih varnosti. Tomaziču se znesek, približno pet milijonov evrov, ki ga je investirjal, ne zdi posebej visok za tako lokacijo. Prostore v velikosti 1029 kvadratnih metrov je kupil za 2,12 milijona evrov, kar je približno 1900 evrov za kvadratni meter, in tudi ko k temu znesku prišteje stroške obnove, se mu končna cena kvadratnega metra, pet tisoč evrov, ne zdi pretirana. Opaža, da v Ljubljani lokacija še ne vpliva tako izrazito na ceno nepremičnine kot v Sydneyju, kjer

si je »naredil« denar, v zadnjem času pa živi malo tam in malo v Sloveniji.

Dvainpetdesetletni Anthony Tomazič je Slovenec, rojen na Gorenjskem, ki se je pri trinajstih z materjo preselil v Avstralijo, kamor sta sledila bratu, pridružila pa se je tudi sestra. Pripoveduje v lepi slovenščini, jezik je ohranjal, ker je kot mlad redno zahajal v slovenski društvi v Sydneyju, kjer so prirajali družabne dogodke. Starejši ljudje se v slovenskih društvih še družijo, medtem ko mlajših to ne zanima več in tako so njegovi trije otroci pač postali čisti Avstralci. Sam še vedno hodi v tamkajšnje slovenske cerkev. S Slovenijo je ohranjal stike in od svojega dvajsetega leta, ko je s pridnim delom že solidno zaslužil, prihajal vsako leto v domovino na dopust. Na domače kraje so ga vezali otroški spomini na pohajkovanje po neskončnih poljih in travnikih. Malo je razmišljal, da bi se morda nekoč za stalno vrnil, nikoli pa si ni mislil, da se bo ukvarjal z gostinstvom.

Tomazič je finančni poslovnež in njegovega finančnega podjetja Royal Guardian v Avstraliji kriza ni načela, kot v glavnem tudi ni drugih tovrstnih podjetij v Avstraliji, kajti tamkajšnji finančni sistem, pravi, ni primerljiv z ameriškim. Ker je podjetje utečeno, dobro posluje tudi, kadar ga ni tam, zadoštuje občasna navzočnost. »Ker je bilo leto 2000 ekstremno dobro za posle, sem poslal v Slovenijo svojega menedžerja, naj se pozanima o morebitnih nakupih.« Za začetek je v Ljubljani kupil tri stanovanja kot naložbo. V enem zdaj živi, drugo oddaja, tretje stanovanje pa je, kot je dejal, njegova edina zgrešena investicija v življenju. Več kot dve sto kvadratnih metrov veliko stanovanje v Filipovem dvorcu pri Tromostovju je obnovil in opremil, da bi ga prodal in s tem zaslužil, a mu ga ni uspelo ne prodati za želeno ceno ne oddati in je prazno, zato se bo verjetno vanj preselil sam. Nima pa težav z oddajanjem dveh apartmajev v Piranu, zadovoljen je tudi z naložbami v restavracijo v Vili Mangart na Bledu ter z nakupom stanovanja in zemljišča na Bledu ter z Opera barom na Cankarjevi v Ljubljani, ki ga je po obnovitvi nameraval oddajati, a se je zaradi tedaj slabih ponudb

odločil, da ga bo obdržal, za kar mu ni žal. Leta 2002, ko je kupil Opera bar, so cene eksplodirale in to je bil, pravi, najdražji kvadratni meter.

Tomaziču je Slovenija vse bolj lezla pod kožo, po tistem, ko se je privadil načinu življenja v njej, se je vanjo zaljubil. Od prvotne zamisli, da bi tu nekaj kupil, da bi imel za starost, so se investicije začele vrstiti. Denar, pravi, ga ne zanima več. Tudi zato, ker se za nobeno tukajšnjih naložb ni zadalžil; ni bilo treba, kajti podjetje v Avstraliji mu »dela denar«. Ponosno pove, da ima obe državljanstvi. Tu pogreša otroke; čeprav so vsi trije odrasli, bi bil rad čim več z njimi. Rad bi jih za stalno privabil v Slovenijo.

Če že ne more biti obdan z njimi, pa je vesel tudi, če ga obkrožajo zadovoljni ljudje. In ko sva po dveh urah iz njegove pisarne znova stopila na teraso Nebotičnika, so bili zasedeni prav vsi stoli. Na njih so posedale vse generacije, od zelo starih, posebej skrbno urejenih gospa, ki jih drugače v lokalih niti ni videti in jih je očitno prignala nostalgija po starih časih, do mladih vseh slogov, ki jih je zvalila radovednost. Tomazič, ki oživlja arhitekturno stvaritev Vladimirja Šubica, ni mogel verjeti očem. »Moralimo dokupiti mize in stole.«

Gosti se v nekaj dneh po odprtju kavarne še niso profilirali, kar se bo neizogibno zgodilo po odprtju bara in restavracije. Takrat bo nastopila realnost. Kakor je finančna kriza Tomaziču v prid, ker je imel veliko možnost izbire delavcev, je to lahko tudi past. Gotovo je vabljivo najemati študente za štiri evre ali pet na uro, a s tako delovno silo lokal ne ustvari reputacije, sploh pa ne ambicioznejši. Upati je, da bo glede tega Tomaziču dobra šola njegov Opera bar, od koder je v nekem obdobju neprijaznost natakarev odgnala prenekaterega gosta, k čemur so pripomogle tudi pretirane cene resda kakovostnih vin, ki jih konkurenca ponuja ceneje. Gost je med krizo še zahtevnejši in ikona Nebotičnik ima novo priložnost, da se bo naposled znal odzivati na njegova pričakovanja. ■